

РЕШЕНИЕ

КАРАР

26 ноябрь 2021 елның

13 номерлы

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенен 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Илексаз авыл жирлеге Уставы нигезендә, Илексаз авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

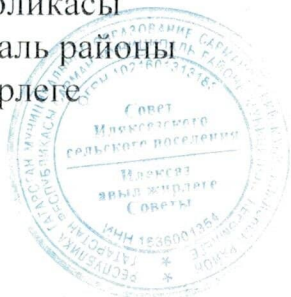
1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Илексаз авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Илексаз авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 4 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, 2022 елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча, рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

3.Әлеге карарның 4 пунктында күрсәтелгән Нигезләмәнең 4 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

4.Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән түбәндәге адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының рәсми сайтында Интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: <https://sarmanovo.tatarstan.ru/>

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл жирлеге
Советы рәисе

Ф.М.Гильфанов

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл җирлеге Советының
2021елның 26 ноябрь
13 нче номерлы карары белән
РАСЛАНДЫ

**Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Илексаз авыл җирлеге территориясендә төзекләнדרү өлкәсендә
муниципаль контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл җирлеге территориясендә төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләнדרү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләнדרү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Янурыс авыл җирлеге территориясен төзекләнדרү кагыйдәләренә (алга таба - Төзекләнדרү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләренә (алга таба шулай ук - мәҗбүри таләпләр) юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар, гражданнар (алга таба - контрольдә торучы затлар) тарафыннан үтәләше тора.

1.3. Илексаз авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба – авыл җирлеге башкарма комитеты) төзекләнדרү өлкәсендә контроль башкара.

1.4. Башкарма комитетның төзекләнדרү өлкәсендә контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфай затлар – җирлек башлыгы, шулай ук Башкарма комитет секретаре (алга таба-контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазыйфай затларының вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә төзекләнדרү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар төзекләнדרү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплы булалар.

1.5. Төзекләнדרү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет Төзекләнדרү кагыйдәләренә түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәләшен тикшереп тора:

1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән:

- халыкның азмобиль төркемнәренәң мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына иреккә керүенә комачауламый торган коймалар урнаштыру;

- торақ булмаган биналарның, төзелмәләренәң, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүенәң һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәккә мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар;

- Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән жир эшләрен гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә бирелә торган жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен гамәлгә ашыру;

- биналарга һәм аларга керү урыннарына иреккә үтеп керүне, шулай ук ишегалларына иреккә керү юлларын тәмин итү, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләренәң, шул исәптән инвалидларның һәм халыкның башка азмобильлә төркемнәренәң, жир эшләрен башкару чорында, иминлеген тәмин итү;

- транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштырмау, төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән транспорт чараларын урнаштыру, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташыганда яки төзелеш майданнарыннан чыкканда (тент яисә каплап кую булмаганга) транспорт чараларыннан гомуми файдалану территорияләрен пычратуга юл куймау;

3) жирлек территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр дә керә;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янғын куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисүгә рөхсәт билеты һәм (яисә) агач һәм куакларны күчәрәп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисүгә рөхсәт билеты, күчәрәп утыртуга рөхсәт) төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән очрақларда бирелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдыкларны жыю һәм саклау буенча мәжбүри таләпләр;

9) гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Төзекләндрү кагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын йөртергә ярамау турындагы мәжбүри таләпләр.

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Төзекләндрү элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив жайланмалар, яшелләндрү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, төзелешләр, корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капитал һәм стационар булмаган төзелешләр һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндрүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

Өлеге Нигезләмәдә төзекләндрү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндрү эшчәнлегә алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнэгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнашкан территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, майданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү юллары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт майданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен майданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Өлеге Нигезләмәдә киртәләүче жайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат һәм декоратив коймалар.

1.8. Төзекләндрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләргә бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндрү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткөрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактик чаралар контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны юкка чыгару максатларында,

һәм мәжбүри таләпләрне контрольдә торучы затларга житкерү, аларны үтәү ысуллары.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контроль чараларын үткәргүгә карата өстенлекле санала.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зарар) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат, контроль чаралар үткәрү турында карар кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән жирлек башлыгына мәгълүмат жиберә.

2.5. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контроль башкарганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре уздырыла ала:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) консультация бирү;

2.6. Мәгълүмат житкерү Сарман муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба – Башкарма комитетның рәсми сайты) тиешле мәгълүматларны контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү Башкарма комитетның рәсми сайтының баш (төп) битеннән булырга тиеш), массакүләм мәгълүмат чараларында, контрольдә торучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка формаларда мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләрне контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә башкарма комитетның рәсми сайтында урнаштырырга һәм актуаль халәттә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә халыкка контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Контрольдә торучы затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элемент аша, шәхси кабул итү яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданның шәхси кабул итү авыл жирлегенә башлыгы һәм (яки) контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны турында, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр

турында мәғлүмат башкарма комитетның рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә бағышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Түбәндәге мәсьәләләр буенча консультация бирү телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәғлүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү Башкарма комитет тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә торучы затларны телдән консультацияләү шулай ук гражданның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бирүне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат түбәндәге очрақларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә торучы зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма сорату бирелсә;
- 2) куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин булмаса;
- 3) куелган сорауларга җавап мәғлүматны өстәмә соратып алуны таләп ителсә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлегенә чикләнгән мәғлүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасына, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затларның карарларына һәм (яки) гамәлләренә бәя биргән мәғлүмат, шулай ук контроль чарасы кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтиҗәләре бирелә алмый.

Консультация барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затка билгеле булган мәғлүмат, мәжбүри таләпләренә үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы затны бәяләү максатыннан, Башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контрольдә торучы затларның һәм аларның вәкилләренен биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгатьләре кергән очрақта, консультация бирү Башкарма комитетның рәсми сайтында һәм контроль эшчәнлегенә бағышланган махсус бүлектә урнаштыру, авыл җирлегенә башлыгы яки вазыйфай зат кул куйган язма аңлатма бирү юлы белән башкарыла.

3. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләренә гамәлгә ашыру

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләренен түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар соратып алу, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерү юлы белән);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (территорияләрне төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» челтәрендәге күрсәткечләрне, шулай ук фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче белешмәләрдән файдаланып алынган белешмәләрне, контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, гомуми файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук автоматик режимда эшли торган белешмәләрне);

б) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм урынга барып тикшерүне контрольдә торучы затлардан башка Башкарма комитет үткәрә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат килгәндә, башкарма комитетта гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләре (гаризалары) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чараларны үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чараларны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контрольдә торучы затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

3) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

3.5. Контроль чаралар контрольдә торучы зат белән хезмәттәшлек иткәндә уздырыла, ул Башкарма комитетның контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

3.6. Башкарма комитетның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы яисә зыян китерү куркынычы турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта, мондый күрсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыру өчен жирлек башлыгының йөкләмәсе, башкарма комитетның эш планнарындагы йөкләмәсе, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.8. Гражданның, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ Федераль закон нигезендә, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр булган оешмалар карамагында булган башка органнардан яисә күрсәтелгән органнардан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон рәвештә, түләүсез нигездә документлар һәм (яисә) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан

соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) күрсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт контролен (күзәтчеләген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 2021 елның 6 мартындагы 338 номерлы карары белән расланган.

3.10. Индивидуаль эшкуар, контрольдә торучы затлар булган граждан, башкарма комитетта контроль чара уздырганда булу мөмкинлеген булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны үткөрү индивидуаль эшкуар, гражданның Башкарма комитетында (әмма 20 көннән дә артык түгел) әлегә мөрәжәгатькә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка күчәрелә, бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү керә:

1) контрольдә торучы затның яисә аның вәкиленен булмавы, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затның, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләүгә комачауламый, контрольдә торучы зат контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбәр ителгән шарт белән;

2) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә факттагы зыян (зарар) китерүнең турыдан-туры куркыныч билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә торучы зат булмау (контрольдә торучы зат авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр булу.

3.11. Урынга барып тикшерүне үткөрү срогы 10 эш көннән артмаска тиеш.

Урынга барып тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата хезмәттәшлеген гомуми срогы кече предприятие өчен 50 сәгатътән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатътән арта алмый.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата урынга барып тикшерү үткөрү срогы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чаралар үткөрүнең барлык очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлиләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфай затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлегә максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм

(яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарға яисә вазыйфай затларға җаваплылыкка җәлеп итү турындагы мәсьәләне карау һәм (яисә) башкарма комитетта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат җибәрү керә.

3.14. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтиҗәләре буенча мәҗбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәҗбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткөрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәҗбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына җибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контрольдә торучы вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә торучы затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә җиткерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша җиткерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольдә торучы зат булган эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындагы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклегә турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитетның контрольдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы турында белешмәләр булмаса һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә юллау мөмкинлегә (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узган тәмамланмаган очракта) юлы белән тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай

затлар тарафыннан башкарылган эшләр турында хәбәр итә. Күрсәтелгән граждан Башкарма документларны кәгазь чыганакта жиберергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә торучы затка күзәтүне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган карарларны башкарырга вәкаләтле вазыйфай затлар турында мәгълүмат житкерү, документлар һәм белешмәләр жиберү, шул исәптән, контрольдә торучы затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә контрольдә торучы затның запросы буенча кәгазь чыганакта да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Тикшеренү чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәргә хокуклы.

3.18. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чараларын уздырганда тикшереп торучы зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә башкарма комитет (тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай зат) ачыкланган очракта түбәндәгеләр тиеш:

1) контрольдә торучы затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зарарны) китермәү һәм аны юкка чыгару буенча, гражданның, оешмаларның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешманың эшчәнлегенә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерә торган зыян яки мондый зыян (зарар) китерелгән зыянны турыдан-туры китерә дип билгеләнгән очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә.

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дөләт органына жиберергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка җәлеп итү чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торучы гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗғәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга

юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

3.19. Тикшереп торуны гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданныр белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар күрсәтелгән актың күчәрмәсен тиешле җаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллай.

3.20. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятьләренә судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген һәм эффективлыгын бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.

Төзеклэндерү өлкәсендәге муниципаль контроль
өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозу
КУРКЫНЫЧЫ ИНДИКАТОРЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары түбәндәгеләрдән тора:

1. Жирлекнең төзеклэндерү кагыйдәләрен бозу билгеләрен ачыклау.
2. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында, законнарда һәм Россия Федерациясе субъектларының инвалидлар өчен үтемлекне тәмин итү максатларында чыгарылган законнары һәм башка норматив хокукый актларында билгеләнгән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләренең инвалидлар өчен үтемлеген тәмин итүгә карата мәжбүри таләпләрне бозу билгеләрен ачыклау.
3. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, ижтимагый берләшмәләрдән, индивидуаль эшкуарлардан, граждандан, массакүләм мәгълүмат чараларынан мәжбүри таләпләрне бозу һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында хәбәр итә ала торган мәгълүматлар килүе.
4. Контроль чара нәтижеләре буенча бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәнең билгеләнгән срокта үтәлеше турында мәгълүмат булмау.

Төзеклөндөрү өлкөсөндө
муниципаль контроль турында нигезлэмөгө
2 нче кушымта

Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль өлкөсөндө
төп күрсөткөчлөр, аларның максатчан күрсөткөчлөрө,
индикатив күрсөткөчлөр

1. Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль өлкөсөндө төп күрсөткөчлөр һәм аларның максатчан күрсөткөчлөрө:

Төп күрсөткөчлөр	Максатчан эһәмияттөгө
Ачыкланган бозулар санынан мәжбүри таләпләрне бетерелгән бозулар өлөшө	70-80
Контроль органның һәм (яки) аның вазыйфаи затларының контроль чараларын үткөргөндө кергәннең гомуми санынан нигезле шикаятләр өлөшө	0
Суд тарафыннан кире кагылган контроль чаралар нәтижэләрө буенча кабул ителгән карарларның гомуми санынан карарлар өлөшө	0

2. Төзеклөндөрү өлкөсөндө муниципаль контроль өлкөсөндө индикатив күрсөткөчлөр:

1) муниципаль контроль органына кергән мәжбүри таләпләрне бозу турында гражданныр һәм оешмалардан килгән мөрәжәгатләр саны (3);

2) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чаралары саны (3);

3) муниципаль контроль органы тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткөрүнө килештерү турында прокуратура органныр тарафыннан кабул ителгән карарлар саны (3);

4) мәжбүри таләпләрне бозу муниципаль контроль органы тарафыннан ачыкланган очрактар саны (3);

5) мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү саны (3);

6) контроль чарасы актына карата кергән мөрәжәгатләр саны (0);

7) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы тарафыннан бирелгән күрсөтмэләрнең саны (3).